

Abonamentele

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc
Manuscripte nu se înapoiază

Sibiiu, 21 Ianuarie st. v.

Să mai dică cineva, că compatrioții maghiari nu sînt vrednici de a alcătui state.

După-ce au întocmit treaba de așa, ca a lor să fie împărăția, a lor să fie puterea și mărirea, au îngrijit, ca și pânea cea de toate zilele ear' numai a lor să fie. Ei s'au pus în toate funcțiunile grase ale statului și, încât aceste n'au ajuns la toți, au mai creat funcțiuni.

Omul însă nu numai cu pâne trăiesce. Trebuie să se și distragă.

De subvențiuni mari și mici pentru teatre au trebuit cei cu împărăția și puterea să se îngrijească. Ear' pentru-ca îngrijirea să le vină mai pe ușor au pus-o în umerii statului.

Afară de sumele colosale ce se aruncă pradă zadarnică pentru teatru național și pe opera națională din Budapesta, se mai aruncă și pentru teatre și opere în provincie. Aici însă nu numai pentru templele stabile ale Thaliei, ci și pentru cele migrante, prin părți nelocuite de Maghiari pentru a familiarisa pe naționalitățile nemaghiare cu „arta” maghiară.

Se vede însă, că toate resursele aceste nu sînt de ajuns pentru a întemeia statul național maghiar, așa precum „și-l” închipuiesc guvernul unguresc actual și cu el împreună mai toți compatrioții maghiari.

Nu e mirare dar', că ei ca oameni, cari trag tot a mare și cari n'ar vrè să se lase mai pe jos de Englezi, Francezi, Germani etc. s'au cugetat și la un fond de dispozițiune.

Compatrioții nostri nu numai s'au cugetat, ci au și înființat un fond de dispozițiune și pe cât sîntem informați în punctul acesta au întrecut pe toate națiunile mari și civilizate din lume. Nu numai relativ, ci *per absolutum*, fondul de dispozițiune al Maghiarilor subvenționat și de statul unguresc este cel mai mare între frații sei din Europa.

Vor fi oameni, care se vor mira că în Ungaria trebuie să fie fondul cel mai mare de dispozițiune. Și se înțelege de

sine, că dacă și în Ungaria pretențiunile ce se fac față cu astfel de fond nu ar fi mai mari și mai multe, ca în alte părți, n'ar fi trebuință de un fond mai mare.

La noi însă, unde viața politică întregă dela Alfa până la Omega, este altfel și nu ca în alte state europene, caută ca și fondul de dispozițiune altfel să fie.

Fondul de dispozițiune al Maghiarilor — căci numai al lor este — n'are să facă numai opiniune publică favorabilă guvernului în interiorul țerii și în străinătate. El e menit și pentru alte lucruri. În timpul alegerilor de deputați la dietă el trebuie să sară într'ajutorul candidaților guvernului, cari nu dispun de avere proprie.

Mărunțisuri de aceste, de prădat bani, vor mai fi ele. Dintre toate însă este unul, care mai mult e vrednic a se bucura de curiozitatea noastră.

Acesta este spionagiul.

Telegrama noastră de aseară ne spune, că un deputat român, dl Babeș, la desbaterea specială a bugetului Ungariei, luând cuvîntul la titlul „Fondul de dispozițiune” a atins tocmă coarda aceasta.

Credem, că ni se va da ocaziune a împărtăși cetitorilor încât și cum a atins dl Babeș coarda aceasta. Până atunci însă noi ne ocupăm independent de ceea ce s'a întîmplat ieri în casa deputaților cu cestiunea spionagiului subvenționat din fondul de dispozițiune.

Deci ne și punem întrebarea, care este manifestațiunea lui?

Oameni, cari au cât de cât ocaziune de a călători prin țeară, nu mai sînt surprinși, când intră în vre-o restaurațiune, sau în vre-o cafenea, dacă acela sau acei ce-l însoțesc îi șoptesc: „veți pe acela dela masa aceea: feresce-te de el!”

Și cine sînt aceia, de care se te feresci?

Sînt oameni, care au înfățișare ca toți oamenii, până când nu le examinezi

ochii și fața mai de aproape. Acești oameni vînează după cuvinte și de aceea șed oare întregi cu câte un jurnal „patriotic” în mînă, fără-ca să cetească o literă, ci făcîndu-se că cetesc, trag cu urechia, și după-ce se duc acasă sau în birou, umplu coale de hîrtie cu „informațiuni” fabricate de ei înșiși, care de care mai grozave. Ei au experiența, că acolo, unde scriu, oamenii au slăbiciunea de a crede și minciunile cele mai cornurate, și că cu cât „informațiunile” sînt mai exagerate, cu atât sînt și mai bine plătite.

Sînt o mulțime de oameni la noi în țeară, pentru care „informațiunile” de felul acesta sînt un sport foarte lucrativ. Pentru-că vor fi cugetînd cei-ce licuiează sportul, că sîvîrșesc o faptă „patriotică” de prima ordine, dacă pe un propagator al ideii de stat maghiare naționale, nefind căpuit de ajuns pe altă cale, îl căpuesc în chipul acesta din fondul de dispozițiune.

Acești oameni fac apoi și comediile, că în informațiunile lor ca să aibă trecerea dorită, schimbă „Hora” cu „Horia”, așa încât guvernării cum cetesc, că în cutare loc are să se cînte sau să se joace o „horă”, îndată vîd pe Horia cu toate crîmbele câte fantasia lor e în stare să le zugrăvească.

Și pentru lucruri de aceste „patriotice” trebuie țeara să poarte de grije.

În multe locuri ar trebui biserici și școli zidite și susținute în interesul moralității și culturii poporului. Pentru aceste însă nu sînt bani mai nici odată.

Discursul deputatului Mihail Dimi-trievici,

ținut în ședința dietei unguresci dela 25 Ianuarie st. n.

(Urmare și fine.)

Parola cercurilor normative de astăzi este negațiunea naționalităților. Aceasta e tendența, de care e pîtrunsă întreaga activitate a acestei diete.

Și eată, chiar această dietă a adus nu demult nise legi foarte însemnate despre comune, jurisdicțiuni și despre reforma casei de

sus, la care legi, ce taie atât de adînc în viața statului, niciari nu a avut în vedere naționalitățile. Legea despre reforma casei de sus a ținut cont de toți factorii posibili, numai de acele elemente nu, din care se compune acest stat și care ar trebui să fie de asemenea reprezentate și în această dietă.

Avem însă un teren, unde ar trebui să ne mișcăm liber: terenul autonomiei bisericesci. Dar' nici aici nu sîntem cu mult mai norocoși. Articolul de lege IX din 1868 ne-a garantat autonomia bisericească, și cu toate aceste n'am fost de loc capabili în restimp de 19 ani să ne aducem în ordine biserica, pentru-că guvernul nu ni-a permis nici întrunirea în congres, nici libera consultare acolo. În sfîrșit guvernul a mers așa de departe, că în contra voinței naționalității sîrbesci a propus coroanei să numească un prelat, pe care până acum totdeauna „și-l” ales poporul însuși. Prin aceasta guvernul a vîtmătat în cel mai pregnant mod sentimentul de drept al naționalității sîrbesci. Ear' guvernul „și-a” ales o astfel de persoană, pe care îl uresce întreaga naționalitate sîrbească până la cea din urmă colibă, prin care însă nici statul unguresc n'a câștigat nimic, pentru-că patriarhul denumite copilul de protecțiune al cercurilor militare din Viena. Guvernul „și-a” vindicat în biserica noastră încă și dreptul de a dispune. Ministrul de culte și instrucțiune publică numește învățătorii la scoalele noastre confesionale. Din fondurile noastre naționale nimeni nu poate primi un împrumut, înainte de a avè aprobarea ministrului. Comisarul regesc prescrie congresului nostru ordinea, în care au să urmeze obiectele, și pretinde, ca proiectele menite pentru congres să se prezenteze mai înainte lui spre censurare, ceea-ce s'a întîmplat și la cel mai din urmă congres, pe care atât patriarhul, cât și comisarul regesc „l-a” împedecat în activitatea sa. Poftim și judecați, domnilor, ce autonomie e aceasta și vîrog a-mi răspunde la următoarea întrebare: Ce s'ar întîmpla cu acel guvern ungar, care ar proceda astfel față cu biserica reformată? Eu știu, că-mi veți răspunde: „*Ia Bauer, das ist was anderes!*” Dar' chiar aceasta e ceea-ce micșorează în afară vađa și renumele statului.

Domnilor, sînt silit a mărturisi aci franc și fără sfială, că noi cu toții, căți am lucrat pentru restituirea constituției, astăzi ne-am desmejit cu totul. Am crezut, că în cadrul constituționalismului ungar va fi destul teren și pentru dezvoltarea individualității noastre naționale. Dar' ne-am înșelat în speranțele și așteptările noastre. Acest pseudo-constituționalism întru atât „și-a” pierdut încrederea înaintea noastră, încât nouă ne-ar plăce cu mult

Foiața „Tribunei”.

Un idil în Roșeni.

Novelă.

De Bret Harte.

Alecu era grozav de beat. Durmia colo sub o tufă de azalee tot în acea stare precum se întinsese înainte de asta cu vre-o câteva oare. Cât a dormit acolo, nu ar fi știut să „și-o” spună, și nici că-i pîsa de asta; cât mai stă acolo, și asta tot așa de indiferentă și nesigură întrebare era pentru el. Filosofia calmă, care isvoră din starea lui corporală, domnia și pîtrundea și în sufletul său.

Vederea unui om beat, și mai ales a acestui om, cu părere de rău, dar' trebuie să vă mărturisesc, nu era vre-un lucru de mirat în Roșeni. Un glumeț din comună puse pe un par o tablă la capul lui Alecu, pe care erau scrise vorbele următoare: „Efectul țuicei dlui Ciurcă te omoară și la patruzeci de stîngini”, lîngă aceste o mînă, care arăta cărciuma dlui Ciurcă. Dar' asta, ca mai toate glumele de pe aici, așa gîndesc, a fost mai mult cestiune de personalitate, și observațiunea făcută pare-mi-se, mai mult se refera la beție, decât biciaia efectul aceleia. Neîntînd socoteală de această neînsemnată excepție, Alecu durmia în liniște. Un catăr, care scăpase de stăpînul său și care mugulia iarba rară de prin pregiur, mirosi cu oareși-care curiozitate pe acest

om întins aici; un căne ce se învîrtea pe aici, cu acea profundă simpatie, pe care acest soi de animale o au față cu oamenii beți, îi linse cismele pline de praf, și făcîndu-se colac lîngă picioarele lui, clipia cu un ochiu spre cer.

Într'aceste umbrele braților încetul cu încetul începură a se mări, până-ce în urmă trecură preste drum, și dincolo apoi împetritură li-veșile cu nise vîrgi negre și galbene. Căruțele ce umblau pe acolo făcură un praf și praful acesta cam roșu apoi îl presără, nu tocmai frumos, pe omul lungit acolo. Soarele se cobora tot mai jos, și Alecu nici că se mișcă. Dar' liniștea lui filosoficească, cum se întîmplă asta și cu alți filosofi, era pre lîngă toate aceste turburată.

D-șoara Maria, cum îi șteau copiii, cărora tocmai acum le-a dat drumul dela scoala din dosul braților, a plecat la preumblarea ei de după amiază. Vîdînd o prea frumoasă creangă în tufișul de azalee de preste drum, trecu drumul să rupă acea creangă. Cu oareși-care silă trecu prin praful roșu, pe care îl încongiura pe unde numai îl putea. Și aci dădu din întîmplare preste Alecu.

Firesce, că fără de un staccato de strigăt femeiesc — nici că se putea. Dar' după-ce se achită prin aceasta de datoria sexului ei slab, își luă curagiu și se opri pentru un moment, cel puțin la șese pași de monstrul lungit pe iarba — ținîndu-se gata de fugă și stringîndu-și în mînă șorțul ei alb. Dar' din tufiș nici voce,

nici mișcare nu se aușia. Puțin trecu atunci înainte și dișe cu murmur: „Dobitoci!” — sub care titlu măgulitor de sigur înțelegea în sine pe toți bărbații din Roșeni. Căci d-șoara Maria, avîndu-și și ea ideile sale scrupuloase, de sigur nu aprefia în deajuns acea viață de derbedeu, pentru care Californienii lăudau pe frații lor, și poate că nouă venită aici, în privința aceasta era și cam mărginită.

Cum stătea acolo, observase că soarele bate prea tare în capul lui Alecu, și după părerea ei îl încălzea într'un mod ce este contra higieniei, și că pelăria stă așa de o parte, fără de nici un rost. Să o ridice și să o pună pe fața lui Alecu, era un lucru, care cerea mult curagiu, mai ales că acesta avea și un ochiu deschis. Dar' totuși o făcu și după aceea se retrase frumuseț. Uităndu-se îndărăt, cu mirare observase, că pelăria ear' este aruncată la o parte, ear' Alecu se sculă și dișe ceva.

Lucrul stătea așa, că Alecu în liniștea profundă a sufletului său era mulțumit cu rațele binevoitoare și calde ale soarelui, că din copilăria sa nici odată nu-i plăcea să doarmă cu pelăria în cap; șteca că este nebun, în genere, cine poartă pelărie, și că în privința asta el este stăpînul său, face cum vrea, are toată puterea. Asta era convingerea lui dinlăuntru. Din nenorocire însă expresiunea lui externă rămase cam obscură, mărgîindu-se la vorbele: „Soare! Ce greșeală? Strălucesce frumos! Nu-i așa?”

D-ra Maria se opri și luându-și curagiu întrebă dela cuvenită distanță că: voește ceva?

„Strălucesce? Ce greșeală?” continuă Alecu așa în el.

Alecu se sculă cumva, cu multă greutate în picioare. Era înalt de șese picioare și d-ra Maria se uita la el cu groază. Merse înainte cam împedecându-se și apoi se opri.

— Să mă duc acasă? — întrebă dintr'odată maistos.

— Du-te, și te scaldă, — răspunse d-ra Maria uitându-se cu scîrbă la această figură murdară.

Spre marea ei frică Alecu numai decăt se desbrăcă, își aruncă cismele din picioare și croește-o, fugi preste movilă deadreptul spre rîu.

— Îndurate Doamne! omul acesta se înneacă? strigă — spăriată d-ra Maria și apoi cu o hotărîre de femeie fugi și se înouă bine în scoală.

Seara cum stătea la masă cu stăpînă-sa de casă, cu nevasta ferarului, d-șoara Maria întreabă de ea, într'un ton foarte modest, că fost-a vreodată bărbatul ei beat? . .

— Ei! ei! răspunse jupâneasa Buzdugan, ia să mă gîndesc: ei! ei! nu a fost beat dela cele din urmă alegeri!

D-șoara Maria ar fi voit să o întrebe, dacă bărbatului ei la ocaziuni de astea îi place ca să se culce la soare? și că-i strică oare baia rece? dar' asta cerea explicații, ce ea nu ar fi voi-

mai bine să avem de a face cu un absolutism declarat. (Nelinește.)

Dar' noi atunci, când am început lupta pentru restituirea constituției, nu am dorit singur numai o viață liberă constituțională.

Naționalitatea sârbească s'a gândit atunci și la acei frați sârbi, care colo dincolo gemeau pe acel timp în cea mai mare parte sub jugul turcesc. Sârbii de dincoace se legănau atunci în iluziuni, că Ungaria liberă și independentă va avea drept urmare și un stat sârbesc liber și independent dincolo de Sava și de Drava.

Dar' cât ne-am înșelat noi într'aceasta. Înainte de toate nici Ungaria n'a devenit liberă și independentă. Politica noastră externă și în ziua de astăzi se conduce în Viena. Cu mare compătimire m'am uitat de multe-ori la dl ministru-president, cum cetesce în cestiunile politice externe dictandul din Viena de pe un fel de hârtie albastră. (Nelinește în dreapta.) E într'adevăr trist, că într'un restimp de 19 ani întregi n'am făcut nici un pas înainte în această direcțiune.

Când înainte de asta cu 10 ani s'a resculat națiunea sârbească în Bosnia și Hertegovina, ca să-și scuture jugul sclavismului turcesc, când, în interesul fraților lor, Sârbia și Muntenegru au declarat războiul Turciei, simpatiile națiunii maghiare nu s'au manifestat pre lungă aceste popoare, ci pre lungă tirania turcească. Maghiarii s'au bucurat atunci de derutele acelor și în mod demonstrativ au dăruit lui Kerim-Pașa sabie. Deruta Rușilor la Plevna a produs aici mare în-suflețire și iluminare. În sfârșit Ungaria s'a învoit la ocuparea Bosniei și a Hertegovinei în propriul seu detriment și în detrimentul și mai mare al financelor sale. Întreg poporul ce stă afară de acest parlament a fost atunci contrar acestei politici, dar' dieta a aprobat-o și în contra voinței poporului. Și acum tot lucrul apare, ca-și-când întreaga națiune s'ar fi împăcat cu politica aceasta. Cel puțin contele Andrassy s'a încercat cu privilegiul celor din urmă delegațiuni să o ție în apărare. El dicea, că Bosnia și Hertegovina au fost „enclave” și că acele trebuie grijite. Admitând dar' negând, că aceasta ar fi așa, întreb, de ce s'a fost ocupat atunci și Novibazarul, dacă acela nu e „enclava” acestei monarchii, ci e „enclava” Sârbiei și a Muntenegrului? Nu înseamnă aceasta, că se plănușe o ocupațiune și mai departe înspre Salonic? Și cu toate că contele Andrassy a negat-o aceasta cu toată hotărîrea, în contra afirmărilor sale vorbesc și acel șir lung de fortificațiuni, cu care s'a încungiurat Montenegro din trei părți. Mă mir, că nici în delegațiuni nici aici în dietă nimeni nici odată nu s'a ridicat vocea din cauza cheltuielilor superflue, cu care s'au construit aceste fortificațiuni, — fiindcă dreptul ocupării încă nu dă nici un drept la pregătiri de război ce sunt îndreptate în contra statelor învecinate, cu care stăm în relațiuni de prietenie; pentru-că astfel de cheltuieli luxurioase la nici o întemplantare nu se pot privi de investițiuni și astfel nici nu vom fi compensați pentru ele, dacă provinciile aceste după o regulare definitivă vor ajunge în mâinile altora.

Ocupațiunea Bosniei și a Hertegovinei deja dela început n'a fost justificată. Acum se adevărește, că a fost cu totul de prisos, fiindcă cestiunea, care sub stăpânirea turcească a dat mai mult privilegiu la neliniștiri, decât cestiunea agrară, încă nici astăzi nu s'a rezolvat. Spune-

ți-mi, domnilor, cum am justificat noi mandatul european și cum vom da noi seamă marilor puteri europene pentru faptele noastre?

Dar' ca să fie drept, trebuie să recunosc, că în timpul cel mai nou a pornit un nou curent în ceea-ce privește cestiunea orientală. S'a născut o parolă: alianța statelor și popoarelor din Balcani. Dați-mi însă voe, domnilor, să fie franc și să vă spun, că eu nu mă încred în realitatea și sinceritatea acestei parole câtă vreme monarchia noastră ține ocupate Bosnia și Hertegovina. Sau credeți d-voastre, domnilor, că confederațiunea statelor și popoarelor din Balcani se poate închipui fără Bosnia și Hertegovina?

D-voastre, domnilor, ați avut o înfrîngere stricăcioasă asupra simpatiilor poporului sârbesc — atât în acest stat, cât și dincolo — dar' ați avut o înfrîngere și mai stricăcioasă asupra situației monarchiei noastre. Prin nisele declarații ce n'aveau de fel loc ați destrămat pe de o parte acea legătură, care a existat până în cele mai recente timpuri între Rusia și monarchia noastră:

Constantin Olav: N'avem lipsă de ea!

Mihail Dimitrievici: Acuși veți vedea o d-voastre. Ați destrămat această legătură fără de a vă fi îngrijit să câștigați monarchiei noastre un alt aliat pentru cazul unui pericol.

Aceasta, domnilor, într'adevăr e cea mai rea situație, în care se poate afla un stat. Cam într'o asemenea situație a fost Austria la anul 1854. Și cum a umblat Austria? În cele mai critice momente din viața sa a rămas singură, fără nici un aliat. Cea mai bună dovadă e Magenta și Solferino, mai târziu apoi Königgrätz-ul. Eu mă tem, că și astăzi se poate întempla așa ceva, pentru-că nehotărîrea în politică e cea mai mare nenorocire. De aceea: *aut, aut*. Eu o știu, că Maghiarii doresc războiul deschis cu Rusia, și aceasta, vedeți d-voastre, e singura cestiune, în care consimțim cu toții. Și noi dorim acest război. Vă asigur, că în partea sudică a monarchiei, începând dela Budua până la Orșova, oamenii ar întimpina cu cea mai mare însuflețire acest război.

Acum însă se punem în cumpănă stăpânirea d-voastre de 19 ani și vom vedea, că d-voastre ați băgat în datorii țeara, că ați restrîns libertatea comunelor și a jurisdicțiunilor, că ați împedecat cu toate mijloacele posibile dezvoltarea naționalităților, că în sfârșit și asupra politicii externe a monarchiei ați exercitat o înfrîngere, prin care atât popoarele indigene ale acestei țeri, cât și popoarele statelor învecinate și-au pierdut cu desăvîrșire simpatiile pentru națiunea maghiară.

Dar' mai ales Sârbii s'au desmețit. Ei sunt plini de cea mai mare neîncredere și amărăciune în contra actualului sistem.

Eu vă pot pe deplin asigura despre aceasta, fiindcă cunosc prea bine dispoziția poporului sârbesc, și-mi pare foarte rău, că trebuie să pun la îndoeală ceea-ce a afirmat cu privilegiul debaterii bugetare din anul trecut stimabilul meu amic, dl deputat Sabovlievici, că anume la naționalitatea sârbească a început să se arete un curent mai calm față cu cercurile domnitoare de astăzi. Din contră, la noi domnesce cea mai mare nemulțumire, la noi poporul începe deja a se gândi, dacă mai merită să-și

risipească puterile în acest parlament neroditor. (Nolinește.)

Eu deja de mult m'am convins, că aceasta e de prisos pentru noi, pentru ceea-ce și mandatul de deputat numai la insistența alegătorilor mei l-am primit, și am făcut-o aceasta singur numai în scopul să le arăt, că la d-voastre nu ajută nici rugarea nici amenințarea. (Nelinește.)

Există între noi singuratici, care țin, că pentru naționalitatea noastră s'ar putea crea împregiurări mai bune, dacă nu am face mereu opoziție guvernului, și că deputații sârbesci din opoziție împedecă succesul cauzei sârbesci. Eu nici odată n'am crezut-o aceasta, ear' acum cu atât mai puțin o cred. Eu și în această privință am voit să ajut cauzei sârbesci prin aceea, că m'am amînat critica motivată până la cel mai extrem timp, voind prin aceasta să dau acelor Sârbi, care stau aproape de guvern, privilegiu de a exopera ceva în interesul cauzei sârbesci. Ce vedem însă? Vedem, că stăm încă tot acolo, unde am stat și mai înainte. Starea noastră nu s'a schimbat într' nimic, din contră merge tot înspre mai rău.

Între asemenea împregiurări fiecare Sârb trebuie să se întrebe pe sine însuși: că într'adevăr, merită să-și risipească puterile într'o asemenea lucrare fără nici un rezultat? N'am umbla mai rău nici atunci, când ne-am retrage. Relele și păgubitoare urmări ale acesteia numai d-voastre le veți experia. Odinioară a exclamat Miletici în această casă, să aveți de grije, ca nu cumva ați mâne un Napoleon dela Nord să afle în această patrie naționalități nemulțumite. (Nelinește.) Eu pot acum să repet aceste cuvinte, pentru-că cestiunea orientală bate deja la porțile monarchiei noastre.

Noi vom păstra o atitudine liniștită, dacă ne vom retrage; nu vom mai avea pricini cu procurorul de stat, nici cu legea criminală, nu vom organiza cete în contra statului, dar' cu atât mai virtos și cu atât mai sigur vom aștepta să se resoalve criza, în care se află statul, ca să capete și naționalitățile pe un Beust, care va restitui starea normală din acest stat.

Eu vă sfătuiesc, să nu lăsați să ajungă toate aceste până acolo. Astăzi puterea este încă în mâinile d-voastre. Prin politica d-voastre, puteți încă să schimbați împregiurările în propriul avantaj al d-voastre. Nu așteptați deci până-ce va bate ciasul din urmă, ci câștigați-vă cât mai îngrabă naționalitățile. Dar' grăbiți-vă, căci apoi poate să fie prea târziu.

După toate acestea nu-mi pot termina discursul altminteru, decât ear' cu cuvintele contelui Széchen: „Să se schimbe sistemul, și statul din nou va înflori!”

Dieta Ungariei.

Desbaterea specială asupra bugetului.

Sedința de Luni, 31 Ianuarie n.

Președintele Toma Péchy deschide sedința casei deputaților la 10 oare înainte de amiază. Modificarea §-lui 27 cu privire la întrebuirea banilor din pedepse se primesc în a treia cetire. Apoi urmează desbaterea specială a bugetului.

Mai întâiu se votează așa numitele capitluri mici ale bugetului.

și la ușă mulțumi călduros pentru serviciu, încât flacăul rămase gură-cască. La asta copiii ear' începură a rîde, rîse și d-șoara Maria, până-ce fața ei cam palidă se roși puțin. În ziua următoare se pomeni după ușă cu un hîrdău — misterios de tot, — și hîrdăul acela se umplea de apă în toate diminețile într'un mod tot atât de misterios.

Nu lipsiau nici alte semne de o deosebită distincțiune către această ființă superioară. Iosif Zimbilă, surugiu postalionului din Capitală, pe care toată lumea îl cunosccea din gazete pentru complesanța ce o avea către sexul frumos de a-i oferi la fiecare ființă aparținătoare de acel sex — locul după capră, lungă el, — pe d-șoara Maria o scuti de această complesanță, reținându-se și de aceea de a începe să converseze cu dînsa și îi puse la dispoziție jumătate din postalion. Cartoforul de Ioan Crai-de-Verde, odată călătorind cu ea într'o trăsură fără de a vorbi cu ea, în ziua următoare a lovit cu ulciorul de vin în cap pe un onorabil cetățean, pentru-că acesta pronunța numele d-șoarei în cărciumă. Mama unui scolar de al ei, care nu avea tocmai ceva nume bun prin sat, de multe-ori umbla așa perde-vară pe dinaintea bisericii vestale, dar' nici odată nu îndrăsnia să păsească în sanctuarul ei, se mulțumia cu atîta, dacă putea să privească și să adoare din departe această preoteasă.

(Va urma.)

Trad. de Ioan Russu.

Referent: Ernst Dániel.

La poziția „Curtea” 4,650.000 fl. vorbesc Iuliu Gulácsy.

El nu are de gând să propună reducțiunea acestei poziții, cu toate că această poziție, considerînd starea noastră financiară, pare a fi măsurată cu un liberalism prea leal. Dacă apoi Ungaria contribuie jumătatea pentru cheltuielile Curții ni se impune întrebarea, împărțită e oare ea pe jumătate cu drepturi și favorisări? De bună seamă că nu.

Noi de 19 ani nu am putut să exoperăm, ca Curtea să petreacă o jumătate de an aici, și nici aceea, ca diplomația externă să fie reprezentată și la noi. Cheltuielile aici încuviințate se folosesc ele oare pentru Curtea ungară? Există preste tot o Curte ungară? La festivitățile de Curte din castelul din Buda, e îmbulțit intendantul suprem ungar al Curții prin cel austriac. 11 luni din an nu se află nimeni din partea Curții la noi, decât un singur căpitan al castelului. Toate inscripțiile din castelul din Buda sînt nemțesci, și afară de un singur funcționar nu vorbesc acolo nimeni unguresc. Aceste incorectități trebuie înlăturate; Curții ungare trebuie să i-se deo vechia strălucire, vechiul caracter național. O altă incorectitate e ridicarea stindardului negru-galben pe timpul când petrece regele aici, tricolorul maghiar ar face tot aceleași servicii. Castelul nu e proprietatea exclusivă a monarchiei el e în parte proprietatea statului ungar. Votează poziția.

Gavriil Ugron: Guvernul pretinde anumite sume pentru Curtea regească, pre când o astfel de Curte nici nu există. Națiunea are un drept a pretinde, ca guvernul să ne arete, spre ce scop anume se folosesc aceste sume? Dacă națiunea nu ar fi dorit, ca Curtea să aibă în Budapesta o gospodărie deosebită, atunci ar fi luat asupra-și numai 30% din suma pentru susținerea Curții, ear' nu jumătate. Acum sînt scoși dignitarii maghiari de către cei austriaci. Viena e orașul de residență al Curții, Graz, Praga și Innsbruck sînt și ele residențe, dacă însă Curtea vine la Budapesta, atunci e vorba numai de o excursiune a Curții. (Iaritate.) Dacă ar exista o Curte maghiară, atunci ar fi aceasta de o înfrîngere favoritoare și pentru agitațiunea naționalităților, căci acestia vor vedea, că regele e încungiurat de persoane, cari cunosc aspirațiunile națiunii, și nu de persoane, cari voiesc a intriga în contra Ungariei. (Aprobări în stînga extremă.) Națiunea nu prea crede în durată constituțiunii, și anume pentru-că sentimentul constituțional încă nu a pătuns în cercurile Curții. Și regele Mateiu residea și în Viena și în Budapesta. Înființarea Curții ungare ar fi de folos și pentru societate, căci magnații maghiari, cari voiesc a parada în splendoarea Curții, ar putea să-și stîmperie vanitatea aici acasă. (Aprobări în stînga extremă.) Pe cîtă vreme Curtea va reside numai în Viena, sentimentelor maghiare ale casei domnitoare nu se vor da credință. Că cercurile Curții nu au sentiment pentru constituția maghiară, o dovedesc și evenimentele anului trecut, când așa numitul partid militar și-a ridicat fruntea în contra aspirațiunilor naționale, ear' lupta purceasă de aici nu s'a sfîrșit cu biruința sistemului parlamentar, ci cu călătoria de poacăntă a d-lui ministru-president. Ca să se mărească alipirea către tron, atunci trebuie, ca Curtea ungară să existe într'adevăr, ear' nu numai cu numele.

Ministru-president Tisza: Onorată Casă! Eu nu cred, că ar fi de lipsă să reflectez mai în detal la cele audite. Cestiunea aceasta s'a desbătut mai des în casa aceasta, ear' ea a fost totdeauna astfel resoluată, precum pretinde legea și lealitatea casei acesteia. Ea va fi resoluată și astăzi tot astfel. Cu toate acestea sînt silit a reflecta la unele lucruri. Mai întâiu trebuie să fac observația, că Curtea regelui ungar nu se poate numi curte străină, mai departe trebuie să observ, că dispoziția în ceea-ce privește cestiunea, care e îndreptățită a lua parte la festivitățile Curții — abstrăgînd dela încoronare, pentru care e stipulat un anumit ceremonial — e aici, ca și dincolo una și aceeași. În cercurile și dignitățile Curții sînt aplicați și Maghiari. Acestia sînt îndreptății a-și urma serviciile lor în Viena, tocmai precum sînt îndreptății cei de dincolo a o face aceasta în Budapesta. Mai departe trebuie să recunosc, că eu nu am audiat dela nimeni, ca Budapesta să se numească altfel, decât capitala țerii, și nici aceea nu am audiat, că Maiestatea Sa consideră călătoria la Budapesta drept o excursiune a Curții. Sînt silit mai departe a respinge insinuările, că cercurile Curții nu au sentiment constituțional și că nu respectă starea constituțională a Ungariei garantată prin lege. Și eu întreb, că oare evenimentul acela, care l-a amintit dl deputat, nu arată că dacă ar exista în singuraticele cercuri astfel de nisințe, acela care stă de asupra lor, regele

să le dea. S'a mulțumit dar' cu atât, că privia cu ochii ei cenușii fața roșie a jupănelei Buzdugan, și după aceea se lăsă de acest obiect.

În ziua următoare îi scrise celei mai iubite prietene a ei la Boston:

„Și mai mult îmi displace partea beată a locuitorilor de aici. Firesce, dulcea mea, înțeleg sub asta pe bărbați. Pentru-că nu-mi pot închipui, ca femeilor să le șea bine asta.”

Nici o săptămână nu s'a împlinit, și d-șoara Maria a uitat întemplantarea asta, plimbările ei de după amiază le făcea însă în altă parte, așa fără-că să fi gândit de ce. Observase însă, că între celelalte buchete de flori, pe care i-le aduceau elevele, în toate diminețile mai găsesce și un buchet din flori de azalee. Nici în asta nu era însă nimic ciudat, fiindcă elevii ei măruneți, sciind ce mult îi plac florile, totdeauna îi încărcau masa cu tot felul de flori ce se găseau prin pregiur; dar' când ea îi întreba despre buchetul de azalee, nici unul nu-i scia spune nimic. După câteva zile însă micuțul Ionel Buzdugan, care ședea mai aproape de fereastră, dintr'odată a început să ridă într'un mod, care periclită disciplina și liniștea scolii. D-șoara Maria n'a putut însă scoate mai mult din el, când l-a întrebat de ce a rîs, decât că „cineva s'a uitat pe fereastră în școală”.

Alergă cu necaz afară, ca să înfrunte pe acel necuviincios. Când ajunse la colțul scolii, se văzu față în față cu omul beat din dîilele

trecute, — acum desmetecit cu totul și în față cu o expresie grozav de dulce și de nevinovată.

D-șoara Maria nici n'a întăritat a se fofosi de această împregiurare. Dar' totuși puțin cam incurcată observă, că dobitocol ăsta, lăsând la o parte urmele beției ce se vedeau pe el, este altfel o figură plăcută, ba pot dice, că este un adevărat Samson blondin, a cărui barbă galbenie n'a fost încă atinsă nici de briciul bărbierului, nici de foarfecele Dalilei. Așa, că vorbele de dojană ce erau mai adineoară pe buzele d-șoarei Maria, acum periră, și ea se mulțumi cu atîta, că seusele acestuia le primi cu o privire maiestoasă și nevinovată. Când ajunse din nou în clasă, își uită ochii cu un nou simțământ pe buchetul de azalee. Zimbi apoi, măruneții elevi zimbiră și ei. Și erau cumva, nici ei nu sciau de ce — cu toții atât de fericiți.

Nu mult după asta, într'o zi călduroasă, se întemplă, că doi copii mici veniau cu o găleată de apă spre școală și d-șoarei Mariei, făcîndu-i-se milă de ei, luă găleata dela ei, și se duse ea după apă la izvor. La picioarele dealului nise brațe îmbrăcate în cămași albastră o scăpară de povara ei cu multă complesanță și dibăcie. D-ra Maria fu foarte surprinsă și se necăji.

„Ar fi mai bine să-ți cari apă d-tale” — dișe necăjită către mîneca albastră, nevoind a se coborî să vorbească până și cu stăpânul acelei mîneci.

În liniștea profundă ce se urmă după asta — îi pără rău de vorbele ei de mai înainte

Ungariei, nu numai că nu respectează drepturile și legile Ungariei, ci el pretinde tocmai, ca ele să fie respectate și de alții? Ear' dacă un ministru-president, într'un moment serios pleacă acolo, unde se află regele Ungariei, și se reîntoarce cu o astfel de declarație a regelui ungar, precum am adus-o eu, atunci întru adevăr nu pot înțelege, cum unii oameni o pot numi această călătorie de pocăință. În sfârșit mai observ, că aceia, care la 1867 au statorit contribuția la lista civilă, de sigur că ei au știut, că ce intenționează prin această statorire. Aceasta nu o poate trage nimeni la îndoeală, și nici aceea nu cred, că o va pute cineva nega, că de 300 de ani, nu am avut un astfel de rege în ceea-ce privește limba și sentimentul. Recomand poziția spre primire.

Iuliu Gulner propune, ca să se șteargă poziția pentru clădirea unui nou parlament, aceluia starea financiară deplorabilă.

Iosif Madarász spriginesce propunerea lui Gulner.

Ministrul-president Tisza le răspunde amănunțur și recomandă poziția spre primire. Poziția se votează.

Urmează poziția: Cheltueli comune.

Daniil Irányi: E de prisos ca să mai accentuez, că nu votez cheltuelile comune; aceasta rezultă din poziția mea și a partidului meu. Mă folosesc însă de această ocaziune, pentru a cere dela dl ministru-president unele deslușiri în ceea-ce privește afacerile noastre externe. Aceasta o fac cu acea rezervă, cu acea băgare de seamă, care o pretinde seriozitatea stării și natura delicată a lucrului; dar' trebuie să o fac, cu atât mai virtos trebuie să o fac, cu cât pregătirile acele, despre care vorbesc diarele, au dat naștere unei neliniște în țeară; cu toate că eu din parte-mi nu pot considera aceste pregătiri ca semnele unui războiu apropiat, ci le iau numai drept nescari măsuri, care sunt căpătate prin precauțiune. Întrebările mele către dl ministru-president sunt următoarele.

Nu s'a ivit vre-o schimbare în rapoartele noastre cu puterile străine, mai ales în raportul nostru cu Germania de atunci decât dl ministru-president au dat deslușiri în casa aceasta, ear' ministrul de externe în delegațiune? respective, este astăzi încă legătura între noi și Germania tot atât de prietenească și de intimă, precum o au desemnat o membrii guvernului atunci?

Mai departe: Mai are guvernul încă și astăzi speranță, că îi va succeda a menține și a asigura pacea, fără de a fi silit a jertfi interesele terii?

Și în sfârșit: mai este guvernul și astăzi hotărât a menține neafirmarea micilor state balcanice și independența lor constituțională, și este guvernul hotărât a scuti și apăra interesele Ungariei și ale Austriei, dacă e de lipsă chiar și cu mijloace energice?

Aceste întrebări, eu cred că sunt de o natură, că dl ministru-president se poate exprima în sentimentul său de responsabilitate, fără de a primejdui interesele statului, de aceea și cred, că dl ministru-president va avea bunăvoința, dacă se poate, să răspundă încă în momentul acesta la întrebările puse. (Aprobări în dreapta și în stânga extremă.)

Ministrul-president Tisza: Sperez, că-mi veți da dreptul, că eu, fiind la locul acesta, trebuie să fiu mai precaut în expresiunile mele decât dl deputat, care, trebuie să o recunoască, a fost foarte precaut.

Ce se ține de întrebarea dintâi, că rapoartele noastre cu statele externe mai ales însă cu Germania au suferit ori nu vre-o schimbare, de atunci de când eu ca ministru-president aici în casa aceasta, ear' dl ministru de externe în delegațiune ne-am exprimat asupra acestor, — pot să răspund hotărât, că ele nu au suferit nici o schimbare. Rapoartele sunt astăzi tot astfel precum le-a exprimat în delegațiune dl ministru de externe.

Dl deputat întreabă mai departe, că mai are guvernul speranță, că îi va succeda a menține pacea pre lungă scutirea intereselor terii? Onorată casă! Eu sperez aceasta încă și astăzi și mă folosesc de privilegiul dat, spre a reflecta privitor la scirile de armare, de care a pomenit și dl deputat. Vi-e cunoscut, că deși se ivesc în întreaga Europa năsuiri pentru a se menține pacea, nu există un singur stat, nici chiar Belgia și Elveția, care să nu aibă dorința, a se pune în poziție, ca atunci, când se va vedea înșelat în dorințele lui, să se poată apăra cu propria-i putere. Aceasta însă nu înseamnă o pregătire pentru război, aceasta e numai o măsură impusă de precauțiune, și eu cred, că un guvern, care va întârzi în împregiurările de

astăzi și în starea care ne aflăm, va întârziă și a lua astfel de măsuri de precauțiune, ar merita întru adevăr neîncrederea legislativei. (Aprobări generale.)

Și noi trebuie să luăm măsuri, impuse exclusiv de precauțiune, și ele se vor lua — nu voesc a ascunde înaintea onoratei case — cu aprobarea factorilor competenți. Noi nu vom întârziă nimic, (dar' rog pe onorata casă, cât și pe dl deputat a nu considera aceste măsuri ca pregătiri de război, ci numai singur ca o măsură dictată de precauțiune,) ca la casă, când față cu măsurile luate de toate statele, pacea totuși va fi alterată, noi să putem apăra interesele noastre, dacă ele cu toate năsuirile de a menține pacea, numai pe altă cale vor fi de apărare — aici răspund la o a treia întrebare a dlui deputat — și pe calea aceasta.

Se votează apoi poziția.

Ședința se încheie la 2 oare și 5 minute.

Cronică.

O excursiune de vânătoare a moștenitorului de tron Rudolf. Din Fiume se serie: Moștenitorul de tron Rudolf a plecat ieri dimineață cu principele Koburg și suita sa înspre Matuglie, unde înalții oaspeți s'au suit pe muntele Maggiore. Excursiunea a fost favorizată de un frumos timp. Seara înalții oaspeți se întoarseră la Abbazia, ear' astăzi pleacă la Pola.

Conferirea dignității de conte unguresc. Maiestatea Sa a conferit dignitatea de conte unguresc a răposatului conte Samuyl Gyulai, fiului adoptiv al acestuia, Adulf Gyulai-Iavorzik.

Numiri. Ministrul de finanțe ungar a numit pe comisarul catastral Bela Ráthonyi de cancelist provisor cl. I pre lungă inspectorul de dare din comitatul Cenedului. — Ministrul de instrucțiune a numit pe învățătorul dela școala de stat din Straja, Ferdinand Ginczeri de învățător definitiv la aceeași școală. — Ministrul de agricultură, industrie și comerț a numit de raportieri economici: pe Luca Németh locuitor în Ghioma pentru districtul Szabolcs din comitatul Bihășului; pe Alexiu Szentiványi locuitor în Brad pentru districtul Bradului din comitatul Hunedori și pe Bela Mezó din Cuieșd pentru districtul St.anei din comitatul Ternaiei-mari. — Direcțiunea financiară din Cluj a numit pe practicantul de dare fără diurnă, Árpád Gyöngyösi de practicant cu diurnă la oficiul de dare din Cluj.

Transferări. Direcțiunea financiară din Sătmăr a transferat pe oficiul de dare cl. IV din Sighet, Ioan Trăhan la oficiul de dare din Baia Mare în aceeași calitate și pe practicantul de concipient din Casovia, Iosif Tomka la această direcțiune deasemenea în aceeași calitate.

Convocarea delegațiunilor austro-ungare în sesiune extraordinară se va întâmpla — după cum comunică „Fremdenblatt“ — cât mai curând, în scopul de a vota mijloacele pentru activarea înarmării gloatelor și în parte și a armatei comune. O depeșă din Viena spune, că delegațiunile probabil se vor convoca deja în luna aceasta și-și vor ține sesiunile în Budapesta.

Hymen. Notarul cercual Grigoriu Bancu și-a încredințat de soție în 29 Ianuarie n. a. c. pe d-șoara Ana Iosif Scridon. Cununia își vor serba-o în 1/13 Februarie a. c. în biserica gr-cat. din Feldru la 3 oare p. m.

Monarhul ca moștenitor. În Németh-Bély, o comună din comitatul Baranya, a murit dăile aceste preotul-decan de acolo Alexiu de Kubinyi. Reposatul, care a lăsat în urmă o avere considerabilă, dispune în testamentul său, pre lungă legată pentru institute de binefacere, ca 5 galbeni unguresci să-i primească regele ungar ca semn al credinței de supus al reposatului, 5 galbeni episcopul din Cinci-Biserici, ear' 5 galbeni principele de Montenovo ca stăpânul moșiei din comuna amintită.

Gramatica limbei țigănesce. Academia maghiară de științe va da în curând gramatica limbei țigănesce pe speșele arhiducelui Iosif, autorul acelei gramatice.

Societatea „Crucea Roșie“ din Bucuresci a decis a face o loterie în folosul acestei societăți.

La balul „Societății funcționarilor“ din Bucuresci tombola a produs suma de lei 6662, ear' încasările se crede, că vor trece peste 15.000 lei.

O nouă fabrică în Bucuresci. Cetim în „Românul“: Ați Luni s'a inaugurat fabrica de luminări de stearină a dlui Pavel Hagi Ioan, situată în apropierea calei Văcăresci pe bulevardul din dreapta Dâmboviței, tot pe locul foarte întins al vechii fabrici de săpun

a acestui proprietar. Persoanele, cari au vizitat acest stabiliment industrial, ne spun, că au văzut o instalațiune de sistemul cel mai nou și din cele mai interesante. Junele inteligente industrișii nu a crutat nici un serviciu pentru a-și asigura o producțiune, care va pute concura cu ori-șice asemenea marfă străină, mai cu seamă, că tot materialul ce se întrebuințează este, după cum ni se afirmă, de calitate superioară; că pentru luminărilor va fi mai scăzut decât cel al produselor străine.

Atentat în contra dragomanului bulgar din Bucuresci. Un refugiat politic din Bulgaria a comis alaltăieri în Bucuresci un atentat în contra dragomanului dela agența bulgară de acolo, care a fost ușor rănit.

Biserica Trei-Erarchi din Iași. Aflăm în „Războiul“ următoarele: Sânt vre-o patru sau cinci ani de când se restaurează acest monument și acum e gata aproape în total. Restaurarea a fost radicală și s'a operat sub conducerea vestitului arhitect francez dl Leconte de Noy, cunoscut publicului admirator de arhitectură monumentală prin lucrările sale colosale, servite la restaurarea Catedralei-de-Argeș, de curând inaugurată cu atâtă fast și cu atâtă pompă. Dl Leconte de Noy a avut și are de colaborator pe un june distins arhitect român dl N. Gabrielescu, căruia în mare parte se datorează toată lucrarea restaurării clădirii lui Vasilie Lupu-Vodă din Iași. Este imposibil, ca în câteva luni și într'un spațiu restrins să se poată face măcar o succintă dare de seamă despre un monument așa de grandios, la reedificarea căruia s'a lucrat cu atențiune patru sau cinci ani necurmați; sânt părți așa de interesante în asta lucrare, încât se cer detalii întinse în descriere și o admirație specială consacrată observațiunii lor; tot ce se poate spune e, că în Iași nu există un monument mai sublim din punctul de vedere artistic, mai genial și mai solid înălțat decât biserica Trei-Erarchi, astfel cum e ați; nu numai în Iași, dar' în toată țeara nu cred, să existe un așa mareș edificiu pios.

Delegații bulgari Grecoff și Stoiloff au sosit în Constantinopol la 31 l. t. n.

Mac Mahon în Croația. Fostul president al republicii franceze, mareșalul Mac Mahon petrece de alaltăieri în Orbovecz (Croația) la fiica sa marea chista Pienne.

Comerciu Românii de produse în 1886.

„Voința Națională“ publică următoarea scrisoare:

Sulina, 6 Ianuarie 1887.

În convingerea de a face un serviciu agricultorilor nostri m'am ocupat cu culegerea datelor precise asupra mișcării maritime a comerțului Românii cu produse urmat în cursul anului 1886 pe la gurile Sulinei.

În anul 1886 au intrat și au ieșit pe la gurile Sulinei în porturile române dunărene 906 vapoare maritime cu o capacitate totală de 899.324 tone.

Din aceste bastimente 81 au fost austriace, 1 danez, 593 engleze, 59 elene, 53 franceze, 12 germane, 27 italiene, 12 norvegiene, 4 olandeze, 62 ruse, 1 român și 1 spaniol.

Făcând acum o comparațiune între această mișcare a vapoarelor maritime cu aceea din anii precedenți, în cari nu intrau și ieșeau mai mult decât dela 5 până la 6 sute de vapoare, rezultă pentru anul 1886 un spor de 300 vapoare, ceea-ce probează, că anul 1886 a fost mai roditor și că produsele noastre au fost căutate cu preferință pe piețele străine.

Din cele 906 vapoare amintite mai sus, numai 3 au încărcat în porturile rusești, Reni, Ismail și Chilia, ear' celelalte la Brăila, Galați și Sulina.

În 1886 numai singur în portul Sulina s'au încărcat prin transbordament de pe șleuri 203 vapoare cu o capacitate dela 1000 până la 1600 tone, pre când în anii anteriori numărul vapoarelor, cari se încărcau în acest port, abia atingeau cifra de 150.

Adăugând acum, că fiecare din aceste bastimente a încărcat dela 1.500.00 până la 2.500.000 chilogramme în termin de mijloc, cifra exportului produselor noastre pe vapoare maritime în 1886 se urcă la 1.812.000.000 chilogramme.

Produsele principale, cari au fost exportate cu aceste bastimente, în primul rang au fost grâu, porumbul și orzul. Asemenea de căutată a fost și fasolea. Afară de acestea s'au mai exportat vin, spirt, vite cornute, rimători și cherestea într'o cantitate destul de însemnată.

Toate cele expuse până aci se refer numai la bastimentele cu vapor, ear' de aceea cu până, al căror număr s'a urcat peste 600, neputându-mă de astă-dată ocupa cu de-amănuntul, arăt numai în resumat, că și calculul amănunțit al produselor exportate cu aceste bastimente se poate face după cantitatea încărcată. Fiecare din aceste vase în termin de mijloc a încărcat dela 300.000 mii până la 500.000 chilogramme.

Prin urmare, de când stăpânim Dobrogea, anul 1886 a fost cel mai bun pentru exportul produselor noastre pe apă pe la gurile Sulinei.

A. D.

Varietăți.

(O disertațiune medicală pe stradă.)

Un profesor de chirurgie la clinica spitalului din Viena, cunoscut pentru operațiunile și prelegerile sale științifice, avea obiceiul de a lua, după terminarea lecțiilor sale, câte unul din prefeții lui elevi la subțioară și a se preumbla cu dînsul pe stradele Vienei, profitând de această ocaziune a-și ține, după exemplul clasic al scoalei pert-patetice din antichitate, câte un discurs medico-științific. La 17 Ianuarie acest profesor, dând brațul elevului de medicină doctorandul Iosif H., trecu prin strada Nussdorf, unde se întâlniră cu un vizitativ beat, care se opuse arestării cu atâtă energie încât trei sergenți de oraș erau de-abia de ajuns a-l reține și a-l stăpâni. În fine, neisbutind să-l înduplece a merge, unul din sergenți apucă picioarele vizitativului și ceilalți doi câte un braț al lui și-l ridicau în sus; astfel beiful fu purtat de trei sergenți la comisariatul poliției spre marea petrecere a băieților de stradă, care nu lipsesc nici odată a se grămădi la un asemenea spectacol.

Profesorul, uitându-se câteva minute după transportul vizitativului beat, dîse elevului său:

— Vești, iubitul meu coleg, nu-mi place de loc această arestare sau transportare orizontală; nimic mai lesne decât a smulge bietului om brațul superior din încheietură și a pricinui prin aceasta o luxațiune.

— Sânt de părerea d-tale, d-le profesor, răspunse elevul, și dacă ne gândim, că organele poliției nu pot să dădă vizitativul nu și-a frânt mai înainte osul brațului, care prin această arestare orizontală ar pute provoca o recidivă, trebuie să ne mirăm și mai mult de o asemenea manipulațiune nerațională.

— Optime! ai făcut o observațiune foarte justă, domnule coleg, continuă profesorul, dar' acum încă o întrebare: crezi că situațiunea s'ar fi schimbat sau modificat, dacă eu aș fi luat din mâna sergentului, care ducea ambele picioare ale pacientului, unul și luându-l în mâna mea, am fi transportat pe beiful noi câteși patru în loc de trei?

Elevul de medicină se gândi un minut, apoi dîse cu hotărîre:

— Situațiunea s'ar fi schimbat sau modificat numai într'atâta, că d-ta, domnule profesor, ai fi fost arestat la rîndul d-tale pentru amestecare în executarea unei funcțiuni legale.

— Optime! observă profesorul, continuându-și preumblarea cu elevul său.

(Răsunarea artistului.)

Acum câteva zile, câțiva mari principii se ocupau în curtea palatului imperial din Petersburg a fabrica un om din zăpadă, dar' opera lor nu făcu progrese. Atunci împărăteasa propuse copilor, că va chema pe renumiul sculptor Grecoff ca să le dea ajutor. Grecoff, deși nu era încântat de o asemenea însărcinare foarte puțin onorabilă, nu îndrăzni să refuze. Cu mâinile tremurânde se gânde, și se apucă de a da colosalului om de zăpadă o perfectă asemănare cu trăsăturile principelui Alexandru de Battenberg. Țarul deșteptându-se a doua zi, vădu spre marea lui supărare în curtea palatului monumental inamicului său. Îndată se dete ordin a dărâma opera artistică, ear' dlui Grecoff i-se retraseră mai multe lucrări ce i-le încredințaseră diferite institute publice.

(O revoltă pe un vapor francez.)

Se scrie din Montevideo: Vaporul francez „Rouen“, care ancorase la Montevideo, a fost teatru unui incident dintre cele mai grave. Un înțepat de revoltă manifestându-se pe vapor, autoritățile din port trimiseră pe vaporul „Plata“, cu deșce oameni armați cu pușci Remington, sub comanda unui major însărcinat să restabilească ordinea. Toate somațiunile făcute neisbutind la nimic, după-cum dîce majorul, acesta dete ordin oamenilor săi să întrebuințeze armele, și mai mulți revoltanți fură răniți. În urmă, majorul debarcă la port pentru a-și da seamă de misiunea sa. Modul cum își îndeplinesc această misiune produse o mare mișcare în public.

Au trebuit să se iee toate măsurile pentru a se înlătura vre-o turburare.

O anchetă a început în această privință, și majorul a fost arestat.

Din public.)*

Declarațiune.

Comitetul constituit pentru arangierea balului anunțat pe 17 Februarie, aflând că „Reuniunea femeilor române din Arad și provincia“ ca atare nu arangiază bal în carnaval, s'a simțit motivat a arangia însuși pe propriul său risc balul tradițional românesc, în favorul acelei reuniuni.

Apocriful „avis“ despre balul proiectat pe „Aprilie“, ce s'a colportat ulterior per abusum în numele reuniunii, — care nu va fi declinand dela sine spriginul ce i-se ofere din partea oamenilor, cari poartă la inimă cultura femeii române, — se poate reduce la manevra unei fracțiuni, ce tinde a paralisa reușita balului deja anunțat.

Astfel, balul anunțat pe 17 Februarie se va ține, ceea-ce se aduce la cunoștința onorabilului public spre orientare.

Pentru comitetul arangiator:

Aurel Suciu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesc răspunderea.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

- 15 Februarie a. c. imobilele lui Henric Klucsarics, de către trib. reg. din Timișoara, în comuna Receaș.
- 24 și 29 Martie a. c. imobilele lui Constantin Vlachovici de către trib. reg. din Timișoara.
- 5 Februarie a. c. imobilele lui Ioan Kremer de către trib. reg. din Sibiu.
- 25 Aprilie a. c. imobilele lui Samuil Sükösd de către trib. reg. din Turda.
- 17 Februarie a. c. imobilele lui Maxa Iovanovici de către trib. reg. din Panciova.
- 28 Februarie a. c. imobilele văduvei lui Mauriciu Lázár, de către trib. reg. din Bistrița, în comuna Bilac.
- 17 Februarie a. c. imobilele lui Iosif Pölzl de către trib. reg. din Biserica-albă.
- 10 Februarie a. c. imobilele comunei „Telina”, de către jud. cerc. din Cohalm, la casa comunală din comuna Telina.

— 21 Februarie a. c. imobilele lui Carol Harlachner de către trib. reg. din Biserica-albă.

Citațiuni:

- Stefan Faur (din Șard), a cărui ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se înfățișa pe 3 Februarie a. c. la trib. reg. din Alba-Iulia.
- Vasile Ivanovici, a cărui ubicațiune nu se știe, se provoacă a se înfățișa pe 21 Februarie a. c. la jud. cerc. din Sibiu.

Concursuri:

- Un post de concipient la traba reg. din Murăș-Oșorhein. — A se adresa în 10 zile la presid. tablei reg. de acolo.
- Un post de magistru postal în opidul Hălmagiu (comit. Aradului). — A se adresa în 2 săptămâni la direcțiunea postală din Oradea-mare.
- Un post de magistru postal la stațiunea postală-telegrafică din comuna Bozoviciu (comit. Caraș-Severin). — A se adresa în 2 săptămâni la direcțiunea postală din Timișoara.

Economie.

Piața din Sibiu, 1 Febr. Grâu hectolitru 74—80 chilo fl. 6.— până fl. 6.10, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 4.40, până fl. 4.80 secara 68 până 72 chilo fl. 3.40 până fl. 3.80, orz 58 până 64 chilo fl. — până fl. —, ovės 40 până 45 chilo fl. 1.80 până fl. 2.20, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 3.80 până fl. 3.90, mēlaiul 76 până 82 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semēnță de cânepă 49 până 51 chilo fl. 3.50 până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 7.50 până fl. 8.50 fasolea 76 până 80 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, pāsāt de grāu 100 chilo fl. 16.— până fl. 17.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slānina 100 chilo fl. 46.— până fl. 48.—, unsoarea de porc fl. 56.— până fl. 58.—, sēu brut fl. 20.— până fl. 22.—, sēu de lumini fl. 34.— până fl. 36.—, lumini turnate de sēu fl. 44.— până fl. 48.—, sāpunul fl. 22.— până fl. 25.—, fēn 100 chilo fl. 1.60 până fl. 1.90, cânepa fl. 32.— până fl. 34.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 1.75 până fl. 2.50, spirțul p. 100 L. 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 30 cr., carnea de vițel 26 până 45 cr., carnea de porc 38 până 44 cr., carnea de berbec 20 până 24 cr., ouă 10 cu 24 până 28 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 31 Ian. n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 41.1/2 cr. până 42.1/2 cr., unguresci grei, tineri 44.— cr. până 44.1/2 cr., de mijloc 43.1/2 cr. până 44.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr.,

marfă țerānească, grea 41.1/2 cr. până 42.1/2 cr., de mijloc 43.1/2 cr. până 44.— cr., ușoară 43.— cr. până 44.— cr., romānesci de Bakony, grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sērbesci grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 42.— cr. până 42.1/2 cr., transito ușori 41.1/2 cr. până 42.— cr., in-grāsați cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpēniți la garā.

Cursul pieței din Sibiu

din 1 Februarie st. n. 1887.

Hārtie-monetă romānă	Cump. 8.35	vēnd. 8.40
Lire turcesci	" 11.25	" 11.35
Imperiali	" 10.25	" 10.35
Ruble rusesci	" 1.16	" 1.17

Bursa de București.

Cota oficială dela 31 Ianuarie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump. 91.—	vēnd. 93.9/4
" Rur. conv. (6%)	" 86.—	" 87.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	" 260.—	" 265.—
Banca națională a Romāniei	" 1000.—	" 1001.—
Impr. oraș. București	" 34.—	" —.—
Act. de asig. Națională	" —.—	" —.—
Credit mob. rom.	" —.—	" —.—
Scrișuri fonciare urbane (5%)	" —.—	" —.—
Schim 3 luni	" 25.139/4	" —.—
Societ. const.	" —.—	" 142.1/2
Aur	" 17 60	" 17.85

Institut tipografic în Sibiu.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 4. **Pipēruș Pētru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tāndală.** Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu legānat.** Poveste de Gr. Sima al lui Iōn. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 8. **Colăcāritul.** Obiceiurile țēranilor romāni la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Nr. 9. **Fiica a nouē mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 12. **Indērētnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 13. **Blāstēm de mamă.** Legendă populară din giurul Nāsēudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 14. **Bunica** de Bojena Nēmčovā, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar 1 fl. sau 3 lei noi.
- Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Iōn. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 16. **Din bētrāni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frēmētări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Iōn. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 17. **Pe pāmēntul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 18. **Cāldārușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tānāsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 20. **Un pețitor indērētnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 21. **Prietinul meu Vēnturā-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 22. **Scāpērātoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Nr. 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Nr. 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Nr. 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 29. **Sgārcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Nr. 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 31. **Nusciul-impērat.** Poveste din popor de „Mārgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- O sută de ani.** Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vēndētorilor, se dă rabatul cuvenit.

Numai 20 cr. exemplarul.

Călințarul Poporului

pe anul comun

1887.

Anul II.

SIBIU.

Institut tipografic, societate pe acții.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călințarul astronomic și bisericesc (cu povești economice pe fiecare lună). — Chronologie pe anul 1887. — Regenții europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scala timbrelor. — Legea pentru gloatele din Austro-Ungaria. — Tractarea vinului în pivniță de D. Comșa. — Cunoașterea vailor lăptoașe. — O nouă rēșină de altoit. — Secerșul. — În timp de holera. — Petrea Prostul, poveste de Ioan Slavici. — Poesii („La un Romān renegat” de M. Pompiliu; „Petre Cārābete” de Ciru Oeconom; „Angelina” de George Coșbuc; „Seara pe deal” de Mihail Eminescu; „Ca ieri și azi” de T. Șerbănescu; „Lumea mare” de Veronica Micle; Doine populare; Satire populare). — Schinteute în cenușă, adunate de Ioan P. Lazar. — Anecdote (Romānul și Țiganul; Când se rade Țiganul de-a geaba). — Tērgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și Romānia.

Vēndētorilor se dă un rabat de 20%.

DICTIONAR

romān-germān și germān-romān

de

Sab. Pop. Barcianu,

odin. paroch gr.-or. în Rēșinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Romānă-germānă.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

NB. Pentru trimiterea prin postă 20 cr. v. a. de exemplar.

Partea II. germānă-romānă, se află sub presă.

Tipărițiuni:

1. Certificate pentru pasaporturi 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
2. Inventare 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
3. Obligațiuni (cu scara de timbre pentru intabulări) 1 conț (à 25 coale) . 50 cr.
4. Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
5. Protocoale de zālogire (zālogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 coale) . 50 cr.
6. Testimonii de școală 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
7. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale) 50 cr.
8. Hagyatéki kimutatás 1 conț (à 25 coale) 60 cr.
9. Fileră de inmanuare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
10. Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
11. Testimoniu pentru școalele populare una sută 80 cr.
12. Protocol pentru pasapoarte de vite 1 conț (à 25 coale) 50 cr.

Antistiile comunale sūnt rugate a ne onora cu comande numēroase.

Articolul de lege XXI. din anul 1886

DESPRE JURISDICTIONI,

și articolul de lege XXIII. din anul 1886

Despre procedura disciplinară

în contra funcționarilor administrativi și în contra personalului auxiliar și de manipulațiune.

Cu explicațiuni și notițe de orientare.

Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 38.506./VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru

introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.)

Prețul 12 cr. v. a.

Institutul tipografic execută tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tipăresce cărți de tot felul, anuniuri de căsătorie, anuniuri funebre, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea Institutul primesce în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sūnt: povești, snoave, poesii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în stil popular și alte deasemeni.

[347] 14